

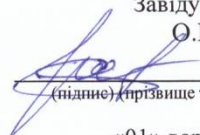
Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій
Кафедра правоохоронної діяльності та загальноправових
дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

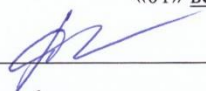
Вирішення виборчих спорів

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
О.Г.Козинець

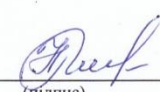

(підпис) (прізвище та ініціали)

«01» вересня 2025 р.

Розробник (-и): Нітченко А.Г., доцент кафедри, к.і.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін

Протокол від «01 » вересня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Шакун Н.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова (ВК 26)
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	4 рік навчання, 7 семестр ОП «Аналітика суспільно-політичних процесів»
Викладач	Нітченко А.Г., доцент, к.іст.наук.
Профайл викладача (-ів)	https://tidp.stu.cn.ua/nitchenko-alla-grygorivna/
Контакти викладача	alla-nitchenko@stu.sn.ua

2. Анотація курсу.

«Вирішення виборчих спорів» є вибіркоvim компонентом ОП «Аналітика суспільно-політичних процесів» з циклу професійної підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 033 «Філософія» і становить методологічну основу подальшої фахової підготовки, спрямованої на формування аналітичних компетентностей у сфері ідентифікації, кваліфікації та врегулювання виборчих спорів, а також на розвиток навичок практичного застосування правових норм у контексті забезпечення виборчих прав та свобод громадян.

Предметом даного курсу є майже всі аспекти ефективного вирішення виборчих спорів, включаючи вивчення національного законодавства, міжнародних стандартів, провідного досвіду і судової практики, пов'язаних з ключовими аспектами матеріального та процесуального права.

Даний інноваційний та інтерактивний курс з «Вирішення виборчих спорів» впроваджено за співпраці Національного університету «Чернігівська політехніка» та Міжнародної фундації виборчих систем (далі – IFES).

Викладається курс відповідно до запропонованої IFES світової методології, розробленої українськими та міжнародними експертами для університетів: «Посилення залученості через освіту для демократії» (Strengthening Engagement through Education for Democracy – SEED).

Методологія SEED покликана сприяти створенню у здобувачів/чок вищої освіти системи навичок і ставлень, пов'язаних із активною та відповідальною громадянською участю. При цьому, вона наголошує на важливості навчання через практику, заохочуючи здобувачів/чок вищої освіти до активної роботи через інтерактивні методи навчання, що в свою чергу означає відповідний інтерактивний тип викладання та активну участь здобувачів/чок вищої освіти через реалізацію власних суспільно-важливих проєктів. Програма навчальної дисципліни розроблена експертами Міжнародної фундації виборчих систем, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Львівського національного університету імені Івана Франка.

3. Мета та цілі курсу.

Мета курсу - формування у здобувачів вищої освіти високого рівня предметних компетентностей у сфері вирішення виборчих спорів.

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають набути або розширити такі загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою:

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

4. Результати навчання.

Під час вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають досягти або вдосконалити такі програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньо-професійною програмою:

ПРН12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ПРН18. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

5. Пререквізити.

Успішне засвоєння курсу «Вирішення виборчих спорів» ґрунтується на знаннях, отриманих ЗВО під час опанування дисципліни «Правознавство» на рівні середньої школи.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Практичні заняття	20
Самостійна робота	80
Індивідуальне завдання – студентський науково-дослідний проєкт	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	4 (120)

Форма проведення занять – лекційні, практичні заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

7. Тематика курсу

Модуль 1. Загальна частина.

Тема 1: Вступ до навчального курсу.

Поняття “справедливих виборів” та “вирішення виборчих спорів” (далі - ВВС), а також їх взаємозв'язки. Ключові поняття, категорії, завдання та цілі ВВС. Конституційний контекст ВВС. Виборчий цикл. Інституційний контекст ВВС. Міжнародні та регіональні принципи (стандарти) і належні практики вирішення виборчих спорів, їх роль у демократичному суспільстві.

Тема 2: Виборче право: загальна характеристика.

Вибори у сучасному демократичному суспільстві. Виборчі процедури. Виборчі права та принципи виборчого права. Вплив війни, пандемії або інших надзвичайних обставин на реалізацію виборчих прав. Захист виборчих прав. Забезпечення гендерно збалансованого представництва.

Тема 3: Запобігання виборчим спорам.

Загальні принципи запобігання виборчим спорам (далі - ВС). Роль Конституційного суду у забезпеченні верховенства права та запобіганні ВС. Роль міжнародних інституцій у формуванні правової основи запобігання ВС. Роль парламенту у запобіганні ВС (законодавчі реформи, тлумачення законів, парламентський контроль та співпраця з іншими зацікавленими сторонами). Органи адміністрування виборів, національна рада з питань мовлення та їх роль у запобіганні ВС. Запобігання виборчим правопорушенням (ВП) органами безпеки, охорони правопорядку та антикорупційними агентствами. Роль політичних партій та кандидатів у запобіганні ВС. Роль громадянського суспільства, засобів масової інформації та інших зацікавлених сторін у запобіганні ВС.

Тема 4: Органи ВВС та їх компетенція.

Роль міжнародних інституцій у ВВС та покращенні національної судової практики. Значення рішень Європейського суду з прав людини. Суди загальної юрисдикції, які уповноважені ВВС. Адміністративні органи, які уповноважені ВВС. Інші органи, які уповноважені ВВС.

Тема 5: Характеристика різних видів ВС.

Поняття та види спорів під час виборів, пов'язаних із реалізацією виборчих прав. Виборчі правопорушення: поняття, види та юридична відповідальність. Інші спори у міжвиборчий період, пов'язані із реалізацією виборчих прав.

Модуль 2. Особлива частина.

Тема 6: Виборчий процес: поняття, принципи, учасники та етапи.

Поняття, принципи та визначальні ознаки виборчого процесу. Суб'єкти та учасники виборчого процесу. Етапи виборчого процесу та їх призначення. Територіальна організація виборів, процедури формування виборчих округів та дільниць. Забезпечення гендерно збалансованого представництва в Україні. Вплив особливих періодів на виборчий процес. Організація та проведення виборів в умовах карантину.

Тема 7: ВВС у порядку адміністративного судочинства.

Характеристика провадження у адміністративних справах щодо розгляду виборчих спорів. Спори щодо уточнення списку виборців. Спори щодо висування та реєстрації кандидатів. Особливості вирішення спорів щодо дотримання гендерної квоти. Спори щодо здійснення передвиборної агітації та інформаційного забезпечення виборів. Спори щодо адміністрування виборів. Спори щодо оскарження результатів виборів. Інші спори, пов'язані із виборами та виборчими правами.

Тема 8: Кримінальні правопорушення: розслідування та судовий розгляд.

Поняття та класифікація кримінальних правопорушень. Превенція кримінальних правопорушень. Розслідування кримінальних правопорушень. Судовий розгляд справ про кримінальні правопорушення у сфері виборів.

Тема 9: Адміністративні правопорушення: складання протоколів та судовий розгляд.

Поняття та класифікація адміністративних правопорушень. Складання протоколів про адміністративні правопорушення у сфері виборів. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення у сфері виборів.

Тема 10: Позасудові механізми ВВС.

Характеристика ВС, які вирішуються у позасудовому порядку. Система виборчих комісій та їх повноваження. Подача скарг та їх розгляд виборчими комісіями. Рішення за наслідками розгляду скарг виборчими комісіями.

Тематика лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до навчального курсу.	2
2	Виборче право: загальна характеристика.	2
3	Запобігання виборчим спорам.	2
4	Органи ВВС та їх компетенція.	2
5	Характеристика різних видів ВС.	2
6	Виборчий процес: поняття, принципи, учасники та етапи.	2

7	ВВС у порядку адміністративного судочинства	2
8	Кримінальні правопорушення: розслідування та судовий розгляд	2
9	Адміністративні правопорушення: складання протоколів та судовий розгляд	2
10	Позасудові механізми ВВС.	2
Разом		20

Тематика практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до навчального курсу.	2
2	Виборче право: загальна характеристика.	2
3	Запобігання виборчим спорам.	2
4	Органи ВВС та їх компетенція.	2
5	Характеристика різних видів ВС.	2
6	Виборчий процес: поняття, принципи, учасники та етапи.	2
7	ВВС у порядку адміністративного судочинства	2
8	Кримінальні правопорушення: розслідування та судовий розгляд	2
9	Адміністративні правопорушення: складання протоколів та судовий розгляд	2
10	Позасудові механізми ВВС.	2
Разом		20

Тематика самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до навчального курсу.	8
2	Виборче право: загальна характеристика.	8
3	Запобігання виборчим спорам.	8
4	Органи ВВС та їх компетенція.	8
5	Характеристика різних видів ВС.	8
6	Виборчий процес: поняття, принципи, учасники та етапи.	8
7	ВВС у порядку адміністративного судочинства	8
8	Кримінальні правопорушення: розслідування та судовий розгляд	8
9	Адміністративні правопорушення: складання протоколів та судовий розгляд	8
10	Позасудові механізми ВВС.	8
Разом		80

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання результатів навчання ЗВО з курсу «Вирішення виборчих спорів» здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. (із змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради та наказів ректора) https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-propotochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf і охоплює: – поточний контроль – 60 балів (60%) (контроль за засвоєнням лекційного матеріалу у формі інтерактивних вправ та тестів і оцінюється до 25 балів на основі відсотку (%) проходження курсу і отриманням відповідного сертифікату та робота на практичному (інтерактивному) занятті, а також виконання поточної самостійної роботи (самостійне опрацювання тем) здійснюється з урахуванням роботи під час виконання інтерактивних вправ (поведінка, читання, слухання, виступ) – до 35 балів) – підсумковий контроль (залік) – виконання та захист студентського проєкту - до 40 балів (40%). Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60 балів.
Практичні (інтерактивні) заняття	Критерії оцінювання участі у практичному (інтерактивному) занятті, а також виконання поточної самостійної роботи (самостійне опрацювання тем) здійснюється з урахуванням роботи під час виконання інтерактивних вправ (поведінка, читання, слухання, виступ) і оцінюються в 5, 4, 3, 2, 1, 0 балів (макс. 35), зокрема: 5 балів – здобувач/ка вищої освіти у повному обсязі опрацював програмний матеріал, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, виявляє розуміння суспільних процесів, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати, може аналізувати суспільні факти, визначення понять, здатний презентувати власне розуміння, оцінку суспільних фактів, застосовує набуті знання під час виконання інтерактивних вправ. 4 бали – здобувач/ка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників; може дати порівняльну характеристику суспільних та юридичних фактів, визначення понять, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; узагальнює та застосовує набуті знання під час виконання інтерактивних вправ. 3 бали – здобувач/ка вищої освіти засвоїв навчальний матеріал частково, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовує свої висновки конкретними фактами, взятими з підручників; може дати порівняльну характеристику суспільних та юридичних фактів, визначення понять, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; узагальнює та застосовує набуті знання, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо.

	2 бали – здобувач/ка вищої освіти загалом самостійно відтворює програмний матеріал (на рівні підручника), може дати стислу характеристику питання, загалом правильно розуміє основні терміни, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, виклад не самостійний (переказ підручника), є певні неточності як у матеріалі, так і у висновках, аргументація слабка, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо 1 бал – здобувач/ка вищої освіти за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неповна, в ній налічується багато неточностей, головний зміст матеріалу не розкрито, деякі практичні навички роботи з засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, виникають труднощі із застосуванням набутих знань під час виконання інтерактивних вправ. 0 балів – здобувач/ка вищої освіти не готовий до практичного інтерактивного заняття або має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті, може сказати два-три речення по суті питання, назвати деякі терміни, але не може їх пояснити, головний зміст матеріалу не розкрито, має труднощі із застосуванням набутих знань під час виконання інтерактивних вправ.
Вимоги до виконання презентації Аналітично-дослідницького студентського проєкту та рефлексії щодо власного досвіду, отриманого за результатами роботи над проєктом	Заключним етапом проєкту є підготовка його презентації у Power Point і виступ перед аудиторією. Презентація повинна містити такі компоненти: 1. Пояснення проблеми. При визначенні проблеми важливо продемонструвати, що вона реально існує. Найкращий спосіб зробити це – навести факти, дані та приклади, які були виявлені завдяки проведеному вами дослідженню. 2. Описати, яким чином проблема пов'язана з основними темами курсу. 3. Описати аналітично-дослідницький звіт (цілі, заходи) щодо вирішення проблеми, яку визначила група. 4. Описати план дій (заходи, кроки), який були обрані вами для написання аналітично-дослідницького звіту. 5. Навести аналіз тих факторів, які сприяли і заважали успішному досягненню цілей. 7. Описати кроки, які необхідно зробити, щоб реалізувати проєктну пропозицію аналітично-дослідницького звіту. Також, здобувачі/ки вищої освіти виконують індивідуальну рефлексію щодо аналітично-дослідницького звіту відповідно до вимог, які містяться у детальних матеріалах курсу, є частиною модуля та оцінюються максимум у 5 балів, зокрема: 5 – відмінно здобувач/ка вищої освіти продемонстрував/ла глибоке розуміння на високому для студентів ЗВО рівні. Виконано всі індикатори з чітким та глибоким розумінням матеріалу. 4 – добре здобувач/ка вищої освіти продемонстрував/ла розуміння, на середньому/вище середнього рівні. Усі індикатори були виконані, але відповіді були слабкими за одним чи двома індикаторами. 3 – задовільно здобувач/ка вищої освіти продемонстрував/ла розуміння, що відповідає мінімальним очікуванням від студентів ЗВО. Більшість індикаторів було виконано, але відповіді були слабкими за одним з цих індикаторів.

	2 – незадовільно здобувач/ка вищої освіти не продемонстрував/ла володіння матеріалом на рівні, який вимагається від студентів ЗВО. Індикатори виконано на низькому рівні (або не виконано взагалі), розуміння матеріалу не продемонстровано.
Наукова робота	Написати відповідно до вимог тези та взяти участь у науково-практичній конференції
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх видів навчальної роботи передбачених робочою програмою, та набрання мінімально необхідної кількості балів (20). У випадку, якщо здобувач/ка вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, він/вона буде мати академічну заборгованість, яку має право ліквідувати у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. (із змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради та наказів ректора) https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1.	участі у практичному (інтерактивному) занятті (Т.1 -Т5), а також виконання поточної самостійної роботи (самостійне опрацювання тем) здійснюється з урахуванням роботи під час виконання інтерактивних вправ (поведінка, читання, слухання, виступ)	0...10
Змістовий модуль 2.	участі у практичному (інтерактивному) занятті (Т.6-Т.10), а також виконання поточної самостійної роботи (самостійне опрацювання тем) здійснюється з урахуванням роботи під час виконання інтерактивних вправ (поведінка, читання, слухання, виступ)	0...10
	Контроль за засвоєнням теоретичного матеріалу (тести)	0...40
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60

Розподіл балів за кроками та робочими аркушами Аналітично-дослідницького студентського проєкту

Кроки	Робочі аркуші	Оцінка/Самооцінка (за Крок)
Крок 1. ФОРМУВАННЯ АНАЛІТИЧНО- ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ГРУПИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕМИ АНАЛІТИЧНО- ДОСЛІДНИЦЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО ПРОЄКТУ	Робочий аркуш 1. ПОПЕРЕДНЄ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ АНАЛІТИЧНО- ДОСЛІДНИЦЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО ПРОЄКТ	до 5 бали
Крок 2. РОЗРОБЛЕННЯ ПЛАНУ ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗПОДІЛ ОБОВ'ЯЗКІВ У МЕЖАХ АНАЛІТИЧНО- ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ГРУПИ	Робочий аркуш 2. РОЗРОБЛЕННЯ ПЛАНУ ДОСЛІДЖЕННЯ	до 5 бали
Крок 3. РЕАЛІЗАЦІЯ ПЛАНУ ДОСЛІДЖЕННЯ	РОБОТА ІЗ ДЖЕРЕЛАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ; СКЛАДАННЯ АНКЕТИ ДЛЯ ОПИТУВАННЯ; ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю	до 5 бали
Крок 4. ОБГОВОРЕННЯ ПРОЦЕСУ ДОСЛІДЖЕННЯ ВСЕРЕДИНІ ГРУПИ	Робочий аркуш 3. ПРОМІЖНІ РЕЗУЛЬТАТИ У ПРОЦЕСІ ДОСЛІДЖЕННЯ	до 5 бали
Крок 5. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ І ФОРМУЛЮВАННЯ ВИСНОВКІВ	Робочий аркуш 4. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА ОПРАЦЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ	до 5 бали
Крок 6. ПІДГОТОВКА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА АНАЛІТИЧНО- ДОСЛІДНИЦЬКОГО ЗВІТУ	Презентація, звіт	до 5 бали
Крок 7. ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ І ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ	Презентація	до 5 бали

Крок 8. РЕФЛЕКСІЯ ВЛАСНОГО ДОСВІДУ, ОТРИМАНОГО ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОБОТИ НАД ПРОЄКТОМ	Рефлексія (есе)	до 5 бали
Семестровий контроль (диф. залік) - усього балів за кроками та робочими аркушами Аналітично-дослідницького студентського проєкту		40 балів
Разом		100 балів

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Обладнання та програмне забезпечення.

Мультимедійний проєктор; ноутбук викладача; система відеоконференцв'язку MS Teams (для дистанційного або змішаного навчання); навчальна платформа Moodle; офісні програми: Microsoft Office або Google Workspace; програми для створення презентацій: PowerPoint, Canva; системи для тестування та опитувань: Kahoot, Mentimeter; правові бази даних, наприклад Законодавство України (zakon.rada.gov.ua)

10. Політика курсу

Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати диференційований залік.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні заняття або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання

диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний диференційований залік складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання **принципів відвідування занять** у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#).

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету/онлайн у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Роботи, які здаються із порушенням дедлайнів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Порядок ліквідації академічної заборгованості визначено в «Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. (із змінами, внесеними згідно із рішеннями Вченої ради та наказів ректора) <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>

Політика користування ноутбуками/планшетами/смартфонами.

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, оскільки дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Освітній процес базується на академічній доброчесності.

Згідно з «Кодексом академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка», від 31.05.2021 р. №100. <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

вивчення дисципліни базується на принципах взаємної поваги й довіри викладача та здобувача вищої освіти, рівноправності й толерантності.

Підготовлені здобувачем вищої освіти види робіт повинні відповідати загальноприйнятим нормам етичної поведінки.

Основними формами порушення академічної доброчесності є: - академічний плагіат; - самоплагіат; - фабрикація; - фальсифікація; - списування; - обман; - хабарництво; - необ'єктивне оцінювання.

Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей є обов'язковими. Якщо буде виявлено ознаки академічної недоброчесності, -роботи не зараховуються.

Від дотримання принципів академічної доброчесності залежить оцінювання, а саме, бали можуть бути анульовані або знижені за порушення.

Правила перезарахування кредитів

Відповідно до «Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. (діє з 16.09.2022) <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/poryadok-vyznachennya-akademichnoi-riznyczy-ta-vyznannya-rezultativ-poperednogo-navchannya.pdf> рішення щодо перезарахування може бути прийнято за умов, якщо:

- назви навчальних дисциплін ідентичні або мають незначну стилістичну відмінність, але обсяги, змістова частина навчальних програм та результати навчання не відрізняються;

- кількість кредитів, відведена на вивчення навчальної дисципліни відрізняється менше, ніж на 25%.

При цьому диференційований залік може бути зарахований як екзамен, з відповідною оцінкою за шкалою ЄКТС; недиференційований залік може бути зарахований як диференційований залік, з оцінкою за шкалою ЄКТС не менше «С» – 75 балів (добре).

При перезарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка. Перескладання іспитів (диференційованих заліків) з дисципліни з метою підвищення оцінки, визначеної в документах виданих здобувачу вищої освіти за попереднім місцем навчання, не дозволяється.

Якщо оцінка з дисципліни складається з декількох оцінок за окремі семестри або з оцінок декількох модулів, то здобувачу вищої освіти виставляється середньозважена оцінка успішності з урахуванням обсягів відповідних складових навчальної дисципліни.

За необхідності (зокрема, у випадку, якщо у документах виданих здобувачу вищої освіти за попереднім місцем навчання, містяться результати навчання тільки за національною шкалою оцінювання) оцінка приводиться у відповідність до діючої в Університеті шкали оцінювання наступним чином: «задовільно» – 68 балів (D), «добре» – 83 бали (B), «відмінно» – 95 балів (A).

Відповідно до «Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу НУ «Чернігівська політехніка»» від 31 серпня 2020 р. (зі змінами, внесеними згідно із рішенням Вченої ради від 22.02.2021, протокол №2, та наказом ректора № 30 від 22.02.2021; від 29.03.2021, протокол №3, та наказом ректора № 60 від 29.03.2021) <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu.pdf> відбувається визнання та перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти-партнері.

Політика оскарження результатів контрольних заходів.

Для вирішення спірних питань, пов'язаних із організацією та проведенням семестрового контролю, оцінювання практик, атестації та визнанні результатів навчання в неформальній та/або інформальній освіті на факультеті створюється апеляційна

комісія розпорядженням декана, до складу якої включаються, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники та представники органів студентського самоврядування. Головою апеляційної комісії призначається декан. Порядок подання та розгляду апеляцій визначається відповідно до р.7 «Положенні про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка» від 31 серпня 2020 р. (із змінами, внесеними згідно із рішеннями Вченої ради та наказів ректора) <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf>

11. Рекомендована література.

1. Вирішення виборчих спорів: підручник / Ю. Г. Барабаш, О. А. Губська, К. Еллена, В. С. Кобрин, Д. С. Ковриженко, О. О. Коцюруба, Б. С. Мохончук, П. В. Романюк, М. І. Цуркан, В. І. Чорненький; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. Київ: «АК-ГРУП», 2023. 416 с.
2. Огляд судової практики з розгляду спорів щодо виборів та виборчих правопорушень в Україні: за результатами президентських та парламентських виборів 2019 року./ за ред. М. Цуркана. Київ: «АК-Group», 2020. 147 с. URL: <http://nsj.gov.ua/files/1590748254IFES-Ukraine-Overview-of-court-practices-on-election-dispute-resolution-v1-Ukr.pdf>
3. Проблемні питання виборів в Україні в умовах воєнного стану / А. Г. Нітченко, В. В. Кот // *Право та державне управління*: зб. наукових праць. 2024. № 1. С. 23 – 30
4. Романюк П. В., Голуб О. А. Аналітичний огляд судової практики з вирішення спорів щодо дотримання гендерної квоти під час місцевих виборів 2020 року. Видавництво Ради Європи. 2021. 56 с. URL: <https://rm.coe.int/review-of-judicial-practice-2-/1680a3141c>
5. Report on Election Dispute Resolution, approved by the Council for Democratic Elections at its 68th meeting (online, 15 June 2020) and adopted by the Venice Commission at its 124th Plenary Session (online, 8-9 October 2020). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2020\)025-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2020)025-e)

Інформаційні ресурси.

1. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Муніципальне право. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=8928>
2. Рада. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>